

Monumentnummer*: 516448

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82739/37

Woonplaats* Leeuwarden
Gemeente* Leeuwarden
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Leeuwarden
Locatieomschrijving Binnenstad

Kadastrale gemeente* Leeuwarden
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1613

Omschrijving**

Inleiding

BEDRIJFSGEBOUW MET BOVENWONING, in 1911 door architect Hero Feddema in kleurrijke Vernieuwingsstijl ontworpen, oorspronkelijk als particulier telefoonkantoor.

Voor de bouw van het telefoonkantoor stonden hier twee panden. Bij de bouw van het kantoor zijn delen van de westelijke zijmuur en van de achtermuur hergebruikt. In oktober 1895 vestigde een particuliere telefoonmaatschappij, de firma Ribbing en Bork, zich in Leeuwarden. Het bureau werd ondergebracht op de zolder van de hoofdwacht aan het Hofplein. In 1911 vestigde de firma haar Bell-telefoonkantoor in het nieuwe pand aan de Eewal. Spoedig werd deze door het Rijk genaast en ondergebracht in het in 1904 gebouwde PTT-kantoor aan de Tweebaksmarkt. Het pand aan de Eewal kreeg een andere bestemming; sinds 1939 is er een drukkerij gevestigd.

Omschrijving

EXTERIEUR: Bedrijfspan op de hoek van Eewal en Huygensstraat, dat duidelijk front maakt naar de Eewal, maar tevens een rijk verzorgde zijgevel bezit. Gebouwd op een iets wigvormige plattegrond en gedekt door schilddaken. De gevels zijn boven een plint van hardsteen gemetseld van een oranje-okker verblendsteen, verlevendigd met banden van steeds drie lagen groen geglaazuurde baksteen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ter hoogte van onder-, tussen- en bovendorpels, materiaal dat tevens bij de vensterontlastingen is aangewend. Op de begane grond staan in de voorgevel v.l.n.r. de (vernieuwde) deurpartij met (oorspronkelijk) bovenlicht en drie grote drielichtsvensers met verspringende tussendorpels, alle ontlast met segmentbogen en voorzien van geprofileerde, hardstenen onderdorpels. De borstwering tussen de bouwlagen is van een breed opschriftvak van cementpleister voorzien met thans: Drukkerij "Eendracht". Op de verdieping staan vijf kruisvensters in de voorgevel: aan de zijkanten brede met bovenlichten in drieën en in de middenpartij drie smallere; alle met geprofileerde, hardstenen onderdorpels en gedekt door kunststenen lateien en grote waaivormige hanenkammen. Vanaf de tussendorpels springt een reeks consoles voor de middenpartij in twee bewegingen uit; de gevelbeëindiging van de vleugels wordt gevormd door een rondboogfries van betonpleister en geprofileerde goten met gootklossen. De middenpartij is uitgebouwd tot een derde bouwlaag met een zelfstandig schilddak; de twee kapellen met lessenaardak zijn in november 1968 verwijderd. De middenpartij bevat drie staande schuifvensters onder een ijzeren I-balk en gedekt door een koppenlaag en wordt bekroond door een tandlijstje met gootklosimitatie. De dakschilden zijn gedekt met rode, platte, Friese pannen en op de hoeken bekroond door zinken pironen; op de voorschildes van de vleugels voorzien van kapellen met lessenaarsdakjes. De oostelijke zijgevel heeft eenzelfde verzorging als het front en is vier venstervakken (hoofdvolume) breed met eenzelfde venstergeleding als die van de voorgevel en een iets terugspringende achterbouw met plat dak van één travee breed met beneden een deur met bovenlicht en een smal venster, alles met kleine roeden en boven een breed drielichtvenster.

INTERIEUR: Zowel het bedrijfsgedeelte als de bovenwoning is diverse malen verbouwd, waardoor de inwendige samenhang ontbreekt. Beneden zijn hal en gang gedeeltelijk in oorspronkelijke staat, onder meer de granitovloeren van lichte middenvelden en donkere randen, twee paneeldeuren met ramen, decoratief geëst, waarvan een met 'verboden toegang' en gesigneerd 'L.Johs v.d. Meulen Leeuwarden' (op zolder los nog twee glaspanelen uit de deuren van de telefooncellen met 'spreekcel 1' en 'spreekcel 2'); in de gang de kastenwand met paneeldeuren; in het trappenhuis in de hoek fontein/toiletruimten achter diagonaal geplaatste paneelwand en steektrap met een kwart met balusters en decoratief gesneden trappaal. Zowel beneden als boven, voor zover niet ingebouwd, ijzeren kolommen. Beneden in de bedrijfsruimte systeemplafond waarachter balkenplafond op decoratief gesneden consoles. Achter de ramen binnenblinden met decoratief glas, ongeveer de helft vervangen, in omlijstingen.

WAARDERING

Bedrijfsgebouw met bovenwoning van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de zeldzame, rijk gedecoreerde uitwendige stijlzuiverheid in Vernieuwingsstijl;
- vanwege de belangrijke plaats die het pand inneemt in het oeuvre van de architect;
- het opmerkelijk kleurige materiaalgebruik;
- onderdelen in het interieur die aan de oorspronkelijke functie van telefoonkantoor herinneren;
- de ligging aan een monumentale straat, waarin dit pand een van de jongste verrijkingen vormt.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument